

Oczekiwania studentów wobec nauczania na kierunku weterynaria

Agnieszka Maćków*

Reformy przepisów mają na celu poprawę ich jakości, czytelności i łatwości ich stosowania. Niosą możliwość ulepszenia danych procedur prawnych, jeśli są wprowadzane z odpowiednią wcześniejszą analizą i właściwym przygotowaniem. Wejście w życie ustawy Konstytucja dla Nauki (nazywana Ustawą 2.0) ma przynieść korzyści w polskim szkolnictwie wyższym (1). Ustawa ta między innymi jest szansą na poprawę jakości kształcenia w zawodzie lekarza weterynarii, pod warunkiem określenia realnych celów i możliwie najlepszej metodologii w wykształceniu absolwentów, tak aby posiadali nie tylko solidną wiedzę teoretyczną, ale także praktyczną. Niemal równocześnie z wejściem w życie wspomnianej ustawy zostało wydane rozporządzenie w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza weterynarii (2). Jest więc szansa, aby lepiej przygotować studentów weterynarii stosownie do wymagań rynku pracy.

Celem tego opracowania jest przedstawienie statusu studentów V roku studiów kierunku weterynaria, ich oceny studiów oraz planów zawodowych. W tym celu przeprowadzono anonimowe badania ankietowe wśród studentów i studentek 6 wydziałów medycyny weterynaryjnej: Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu (UP Wrocław), Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (UWM), Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (SGGW), Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu (UP Poznań), Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie (UP Lublin) oraz Uniwersyteckiego Centrum Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Jagiellońskiego – Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie (UCMW UJ-UR). Ankiety zostały udostępnione wszystkim studentom V roku. Odpowiedzi udzieliło 406 studentów z całej Polski.

Ankieta składała się z 15 pytań dotyczących statusu społecznego studentów (informacje o samych studentach oraz ich rodzinach), oceny studiów oraz perspektyw związanych z pracą zawodową. Pytania oscylujące wokół statusu społecznego opisywały podstawowe dane, takie jak płeć, pochodzenie społeczne, miejsce zamieszkania czy wykształcenie rodziców. W drugiej części ankiety umieszczono pytania na temat przyszłości studenta, oceny przygotowania do wykonywania zawodu, zadowolenia z wybranego kierunku studiów oraz planów zawodowych, jak chęć do podjęcia pracy na określonym stanowisku czy specjalizowania się w jakiejś dziedzinie.

Uwzględniając odpowiedzi z pierwszej części ankiet, zbudowano obraz statystycznego studenta weterynarii: kobiety z miasta, która, tak jak rodzice, pragnie uzyskać dyplom wyższej uczelni (choć niekoniecznie w dziedzinie takiej, jak ojciec lub matka). Pierwszym wnioskiem wynikającym z ankiety jest feminizacja kierunku studiów. Kobiety stanowiły 83,7% ogólnej

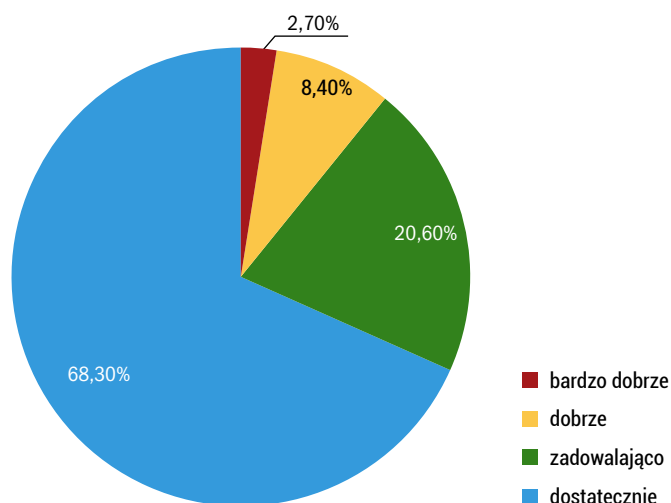
liczby respondentów. Podobnie jest w większości krajów, obecnie kobiety stanowią średnio 77% studentów kierunku weterynaria (3). Widoczne jest także powiązanie wizerunku studenta jako mieszkańca miasta. W uczelniach zlokalizowanych w dużych aglomeracjach przeważają studenci pochodzący z miast powyżej 500 tys. mieszkańców: w Poznaniu studenci tacy stanowią 64,3%, w Krakowie – 57,7%, a w Warszawie – 52,9%. Zróżnicowany podział zauważalny jest w innych ośrodkach akademickich: we Wrocławiu (miasto powyżej 500 tys. mieszkańców – 15,87%, 100–500 tys. – 20,14%, 50–100 tys. – 18,51%, 10–50 tys. – 19,04%, do 10 tys. – 8,46%, wieś – 17,98%) i w Olsztynie (miasto powyżej 500 tys. mieszkańców – 12,5%, 100–500 tys. – 30,6%, 50–100 tys. – 8,3%, 10–50 tys. – 15,3%, do 10 tys. – 6,9%, wieś – 26,4%). W Lublinie przeważają studenci pochodzący z miast o przedziale ludności 100–500 tys. mieszkańców (37,8%). Największe zainteresowanie kierunkiem weterynaria występuje zatem w środowisku miejskim, zaledwie 16,7% wszystkich studentów pochodzi z terenów wiejskich.

Ponad połowa rodziców studentów weterynarii ma wykształcenie wyższe (52,4%), wykształcenie średnie lub zawodowe – 22,3%, a podstawowe zaledwie 2,9%.

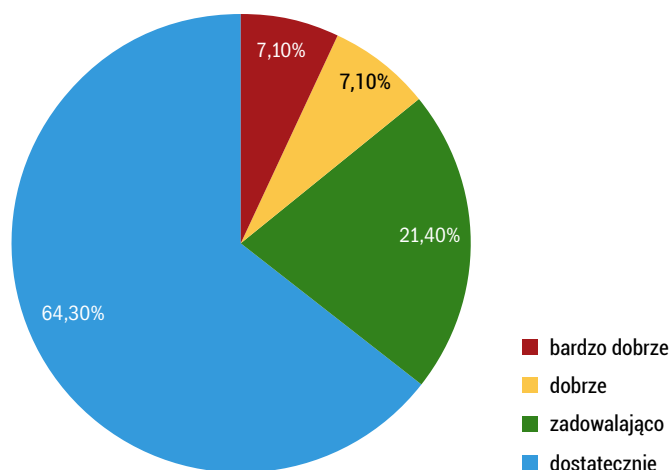
Warta bardziej szczegółowej analizy jest druga część ankiety, dotycząca oceny studiów, stopnia przygotowania do wykonywania zawodu oraz związane z tym oczekiwania i perspektywy pracy. Niepokojące jest, że znaczna część studentów weterynarii nie wybrałaby ponownie tego kierunku studiów. Na poszczególnych uczelniach liczba studentów, którzy nie powtórzyliby wyboru, przedstawia się następująco: UP Poznań – 57,1%, UP Lublin – 56,8%, SGGW – 45,6%, UP Wrocław – 34,9%, UWM – 30,6%, UCMW UJ-UR – 26,9%. Wyniki te są powiązane z oceną przygotowania praktycznego do wykonywania zawodu. Studenci mogli określić stopień przygotowania praktycznego na ocenę bardzo dobrą, dobrą, zadowalającą lub dostateczną (ryc. 1, 2, 3, 4, 5, 6). W znaczącej przewadze udzielono odpowiedzi oceniającej przygotowanie jako dostateczne, czyli wybrano najniższą możliwą ocenę. Pojawiła się też sugestia wskazująca, że do wyboru powinna istnieć także opcja „ocena niedostateczna”. Ocenę dostateczną wystawiło na SGGW – 83,8%, UP Lublin – 73%, UP Wrocław – 68,3%, UP Poznań – 64,3%, UCMW UJ-UR – 61,5%, UWM – 56,9% studentów. Najwyższą ocenę – bardzo dobrą wybrało na UCMW UJ-UR – 7,7%, na UP Poznań – 7,1%, na UP Lublin – 2,7%, na UP Wrocław – 2,7%, na SGGW – 1,5%, na UWM – 1,4% studentów. Niezadowolone studentów z przygotowania praktycznego utrzymuje się co najmniej od 2012 r., co potwierdzają przeprowadzone wówczas na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu wyniki ankiet absolwentów. Przygotowanie praktyczne w 2012 r. jako niewystarczające określiło

* Studentka VI roku Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

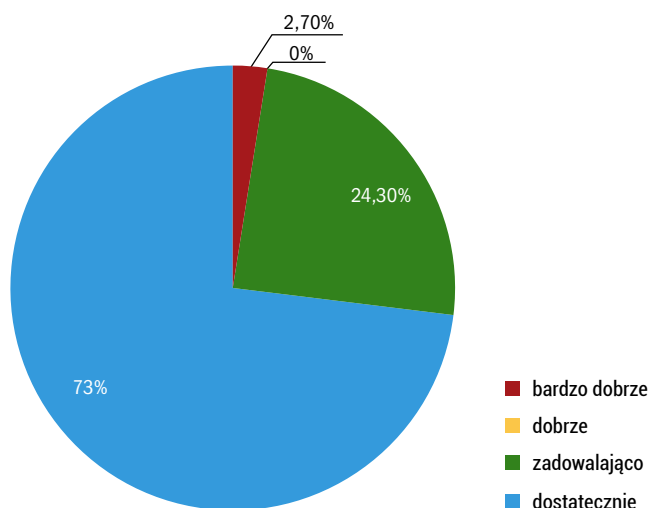
29,03% studentów stacjonarnych i 32,32% niestacjonarnych. Niski poziom zdobytych umiejętności, ale wystarczający do pracy w zawodzie, wskazała grupa

Ryc. 1. Ocena przygotowania praktycznego do zawodu wystawiona przez studentów Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu

Ryc. 2. Ocena przygotowania praktycznego do zawodu wystawiona przez studentów Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

Ryc. 3. Ocena przygotowania praktycznego do zawodu wystawiona przez studentów Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

38,71–40,4% absolwentów. W stopniu dobrym zdobyte kompetencje praktyczne oceniło zaledwie 26,88% studentów stacjonarnych i 20,2% niestacjonarnych (4).

Wydaje się, że za brak wystarczającego doświadczenia praktycznego odpowiadają po części także studenci, co wynika z ich odpowiedzi na pytanie o zaangażowanie w zdobywanie umiejętności podczas dodatkowych zajęć na uczelni, jak i poza nią. Na pytanie „Czy w czasie studiów lub przed ich rozpoczęciem pracowałeś ze zwierzętami gospodarskimi powyżej 14 dni?” aż 65,5% ankietowanych odpowiedziało, że nie ma takiego doświadczenia. Najwięcej, bo 18,2% studentów pracowało z końmi, wśród nich 30% stanowili studenci UP Wrocław, 24% – UWM, 19% – SGGW, 11% – UCMW UJ-UR, 9% – UP Lublin, 7% – UP Poznań. Na drugim miejscu uplasowało się doświadczenie związane z opieką nad bydłem, którą zadeklarowało 16,7% ankietowanych, w tym 34% stanowili studenci UWM, 32% – SGGW, 16% – UP Wrocław, 12% – UP Lublin, 3% – UCMW UJ-UR, 3% – UP Poznań. Pracę z trzodą chlewną podjęło 5,9% ogółu studentów, z drobiem – 3,4%, a z owcami – 0,5%. Bardziej atrakcyjna dla studentów wydała się praca związana ze zwierzętami towarzyszącymi. Procent ankietowanych studentów, którzy nie mieli takiego doświadczenia wyniósł 44% i równy był wartości procentowej studentów pracujących z psami, 5% mniej studentów pracowało z kotami. Wśród studentów zaangażowanych w opiekę nad psami 26,1% stanowili studenci SGGW, 25,6% – UWM, 19,4% – UP Wrocław, 13,3% – UP Lublin, 10% – UCMW UJ-UR, 5,6% – UP Poznań. Kotami w ramach zajęć dodatkowych zajmowało się 27,8% studentów SGGW, 25,9% – UWM, 17,1% – UP Wrocław, 13,3% – UP Lublin, 10,1% – UCMW UJ-UR, 5,7% – UP Poznań. Wśród ankietowanych 9% osób udzieliło odpowiedzi potwierdzającej pracę ze zwierzętami nieudomowionymi, a 6% ze zwierzętami egzotycznymi (kawie domowe, króliki, szynszyle, chomiki, ptaki ozdobne, żółwie). Fakt ten powinien zostać zauważony, bowiem sugerują potrzebę poszerzenia listy nauczanych przedmiotów, przy jednoczesnym zaangażowaniu studentów. W przyszłości może to zwiększyć zakres świadczonych usług weterynaryjnych. Większy odsetek studentów pracował ze zwierzętami dzikimi lub egzotycznymi niż z trzodą chlewną lub drobiem.

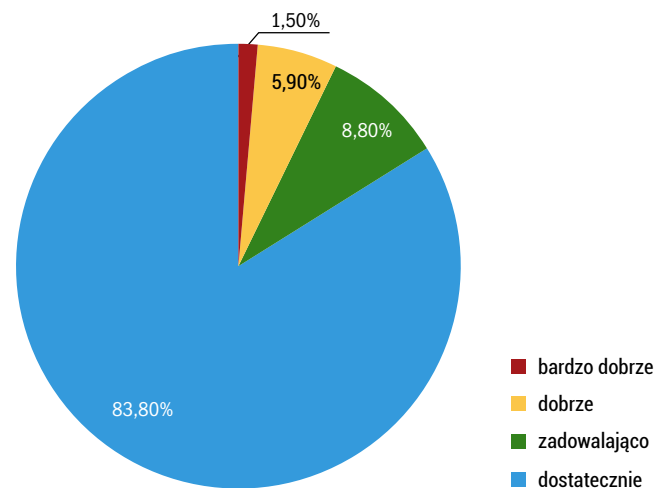
Małe zainteresowanie studentów zdobywaniem doświadczenia praktycznego z własnej inicjatywy może częściowo wynikać z braku czasu ze względu na zajęcia dodatkowe, wynikającego z podjęcia pracy zarobkowej lub studiów na innym kierunku. Na większości uczelni niemal połowa studentów V roku podczas nauki podjęła pracę zarobkową: pracowało 71,4% studentów z UP Poznań, 57,7% z UCMW UJ-UR, 52,9% z SGGW, 48,7% z UP Wrocław, 45,9% z UP Lublin, 33,3% z UWM. Drugi kierunek studiów cieszy się mniejszym zainteresowaniem. 10,8% studentów UP Lublin, 7,1% – UP Poznań, 5,6% – UWM, 3,7% – UP Wrocław i 1,5% – SGGW studiowało co najmniej 2 kierunki studiów, natomiast żaden z ankietowanych studentów UCMW UJ-UR takiej aktywności nie wskazał. Studia na kierunku weterynaria są bardzo wymagające i czasochłonne, przez co studenci swoją uwagę skupiają na nauce medycyny weterynaryjnej.

Ankieta zawierała pytania dotyczące oczekiwań wobec przyszłości i wstępnych planów zawodowych. Troje na czworo studentów zamierza znaleźć pracę w Polsce. Taki zamiar wskazało: 91,9% studentów UP-Lublin, 85,7% – UP Poznań, 80,8% – UCMW UJ-UR, 76,5% – SGGW, 75% – UWM, 72,5% – UP Wrocław. Pracę poza granicami kraju w planach uwzględniło 24% ankietowanych. 27,5% studentów z UP – Wrocław chciałoby wyjechać do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, 22,2% – UWM, 17,6% – SGGW, 14,3% – UP Poznań, 8,1% – UP Lublin i 7,7% – UCMW UJ-UR. Emigrację do państw trzecich rozważa 11,5% studentów UCMW UJ-UR, 5,9% – SGGW i 2,8% – UWM.

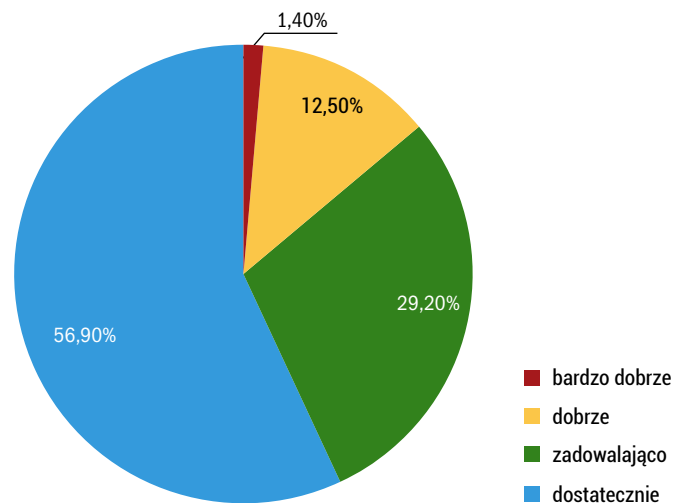
W ankiecie studenci będący rok przed ukończeniem studiów mieli określić miejsca pracy, które chcieliby wybrać jako absolwenci. Znaczącą przewagę uzyskała wolna praktyka – interesuje się nią 100% studentów z UCMW UJ-UR, 97,3% – UP Lublin, 97,2% – UWM, 93,1% – UP Wrocław, 85,7% – UP Poznań, 83,8% – SGGW. Pomimo trudności, z jakimi zmagają się obecnie administracja weterynaryjna, są studenci, którzy swoją przyszłość łączą właśnie z tym miejscem pracy. 14,3% studentów UP Poznań chce podjąć pracę w administracji weterynaryjnej, 11,8% studentów SGGW, 8,1% – UP Lublin, po 4,2% – UWM i UP Wrocław, 3,8% – UCMW UJ-UR. 28 z 406 ankietowanych studentów (6,9%) wiąże przyszłość z karierą naukową i planuje aplikować na studia doktoranckie. Z wejściem w życie nowej Ustawy 2.0 tego marzenia nie uda się pewnie zrealizować większości chętnych. Przykładowo na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej UWM w najbliższym naborze na studia doktoranckie wyłonieni zostaną tylko 3 aplikanci (5), a 7 na 72 ankietowanych studentów UWM chciałoby poświęcić karierę nauczycielską. W gronie 28 chętnych na studia doktoranckie najliczniejszą grupę stanowią studenci UP Wrocław – 10 osób, wspomniany UWM – 7, SGGW – 5 i po 2 kandydatów z UCMW UJ-UR, UP Poznań i UP Lublin. Rozwijającą się dyscypliną jest praca w laboratoriach weterynaryjnych. Coraz więcej gabinetów lekarskich nie decyduje się na zakup nowoczesnych sprzętów, ponieważ liczy na współpracę z laboratoriami. Tendencja ta została zauważona przez studentów – 20,6% studentów SGGW, 18,9% – UP Lublin, 11,5% – UCMW UJ-UR, 8,3% – UWM, 7,1% – UP Poznań i 2,6% – UP Wrocław rozważa podjęcie takiej pracy. Wśród respondentów 2 osoby planują pracować w firmie farmaceutycznej, a jedna w technikum weterynaryjnym. W stosunku do badań z 2012 r. zmniejszyła się siedmiokrotnie liczba osób, które po zakończeniu studiów nie chcą pracować w zawodzie. Tylko 4 studentów na 406 ankietowanych myśli o porzuceniu ścieżki kariery związanej z medycyną weterynaryjną. Oznacza to, że zaledwie 0,99% ankietowanych nie chce wykonywać zawodu lekarza weterynarii, podczas gdy w 2012 r. wskaźnik ten na UP Wrocław wyniósł 7,21% wśród studentów stacjonarnych i 2,68% niestacjonarnych (4).

Na pytanie, w jakiej dziedzinie chcesz się specjalizować po uzyskaniu dyplomu, najwięcej osób odpowiedziało, że w leczeniu małych zwierząt: 82,5% studentów UP Wrocław, 76,9% – UCMW UJ-UR, 73% – UP Lublin, 71,4% – UP Poznań, 64,7% – SGGW i 61,1%

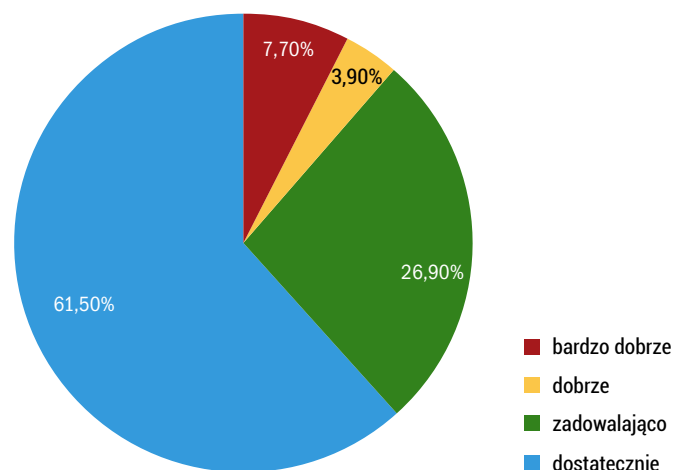
– UWM. Pracę w terenie zamierza podjąć mniejszy odsetek studentów. 15,3% studentów UWM, 14,3% – UP Poznań, 11,6% – UP Wrocław 10,3% – SGGW, 8,1%

Ryc. 4. Ocena przygotowania praktycznego do zawodu wystawiona przez studentów Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Ryc. 5. Ocena przygotowania praktycznego do zawodu wystawiona przez studentów Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Ryc. 6. Ocena przygotowania praktycznego do zawodu wystawiona przez studentów Uniwersyteckiego Centrum Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Jagiellońskiego – Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie

– UP Lublin, 7,7% – UCMW UJ-UR chce się specjalizować w chorobach koni, natomiast 19,4% ankietowanych studentów UWM, 16,2% – UP Lublin, 14,3% – UP Poznań, 7,4% – SGGW, 5,8% – UP Wrocław, 3,8% – UCMW UJ-UR planuje zajęcie się chorobami bydła. Mniejsze zainteresowanie nakierowano na trzodę chlewną. Wśród ankietowanych żaden ze studentów SGGW, UCMW UJ-UR i UP Poznań nie chce specjalizować się w chorobach trzody chlewnej. Taką pracę zamierza podjąć 14,3% studentów UP Wrocław oraz 5,4% studentów UP Lublin i 2,8% UWM. Specjalizacją w chorobach drobiu interesuje się 8,1% studentów z UP Lublin, 7,7% – UCMW UJ-UR, 6,9% – UWM i UP Wrocław, 4,4% – SGGW i ani jedna osoba w Poznaniu. Zainteresowanych specjalizacją ze zwierząt futerkowych jest 19,2% studentów UCMW UJ-UR, 8,3% – UWM, 5,4% – UP Lublin, 3,2% – UP Wrocław, 2,9% – SGGW, brak zainteresowanych odnotowano w Poznaniu. Specjalizacji w rozrodzie podjęłoby się chętnie 18,9% studentów UP Lublin, 15,3% – UWM, 12,2% – UP Wrocław, 8,8% – SGGW, 7,7% – UCMW UJ-UR i 7,1% UP Poznań. Zaledwie 4 studentów myśli o specjalizacji z paszoznawstwa – po jednym studentzie z SGGW, UCMW UJ-UR, UP Wrocław i UP Lublin. Zainteresowanie specjalizacją z zakresu higieny mięsa i produktów pochodzenia zwierzęcego deklarowało 7 osób: 3 studentów z UP Wrocław i po 2 z UWM i SGGW, a z administracji weterynaryjnej 8 osób: 4 studentów z UP Wrocław po 2 z UWM i SGGW.

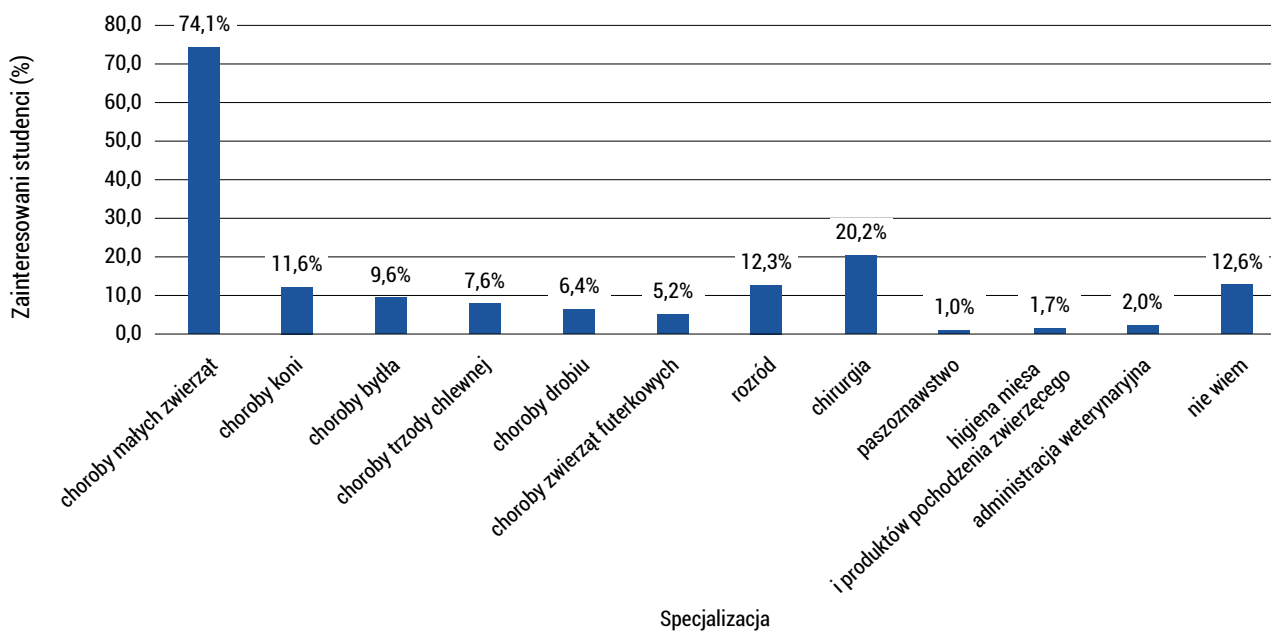
Zaraz po specjalizacji z zakresu chorób małych zwierząt uplasowała się specjalizacja z chirurgii – o takiej przyszłości myśli 22,2% studentów UWM, 21,6% – UP Lublin, 20,6% – UP Wrocław, 19,2% – UCMW UJ-UR, 19,1% – SGGW i 7,1% UP Poznań. Część respondentów odpowiedziała, że jeszcze nie wie, czy i w czym chciałaby się specjalizować. Odpowiedź „nie wiem” zaznaczyło 27,9% studentów SGGW, 21,4% – UP Poznań, 12,5% – UWM, 11,5% – UCMW UJ-UR, 8,1% – UP Lublin i 7,4% – UP Wrocław. Na **rycinie 7** przedstawiono zbiorcze odpowiedzi ankietowanych studentów.

Czy jest możliwe pogodzenie oczekiwań studentów z potrzebami rynku pracy? Do analizy takiego zagadnienia potrzebne jest wiele danych, takich jak: liczba lekarzy, liczba zwierząt gospodarskich i towarzyszących lub wielkość produkcji w przemyśle rolno-spożywczym. Wpływ na ukształtowanie rynku pracy ma nawet wielkość infrastruktury dla zwierząt akwakultury czy wymagania zasad bioasekuracji w hodowli towarowej (7). Niezwykle pomocne byłoby zaangażowanie samorządu lekarsko-weterynaryjnego. W celu zapobiegnięcia pogłębianiu kryzysu w zawodzie, samorząd powinien dokonać oceny programu studiów, programów kształcenia lekarzy weterynarii i szkolenia podyplomowego oraz oceny rynku pracy w kraju i Unii Europejskiej, a także stworzyć bazę danych o możliwościach zatrudnienia lekarzy weterynarii zarówno na terenie kraju, jak i poza jego granicami (4). Opracowując tak ważne dane, samorząd byłby partnerem w podejmowaniu decyzji przez wydziały medycyny weterynaryjnej oraz samych absolwentów. Studenci zauważają brak pomocy ze strony uczelni i informacji, do kogo o pomoc można się zwrócić. Problemem współczesnego systemu edukacji na uczelniach wyższych jest duża rozbieżność pomiędzy wizją zawodu studentów, a realiami pracy po studiach. Zjawisko to jest zauważalne także na kierunku weterynaria. Jak wcześniej wspomniano, największe zainteresowanie zawodem lekarza weterynarii występuje w środowisku miejskim, co bezpośrednio rzutuje na większe zainteresowanie zwierzętami towarzyszącymi niż gospodarskimi. Uczniowie aplikujący na studia myślą o weterynarii przede wszystkim jako kierunku medycznym, a nie rolniczym. Rzeczywistość byłaby łatwiejsza do zaakceptowania, jeśli uczelnie od początku pokazywałyby, tłumaczyły i doradzały, jakie ścieżki kariery weterynaryjnej są możliwe i jakie najbardziej pożądane na rynku pracy.

W Polsce ważnym sektorem gospodarki jest rolnictwo, a opieka nad zwierzętami hodowlanymi

Ryc. 7. Procentowa liczba studentów zainteresowanych poszczególnymi rodzajami specjalizacji

W czym chciałbyś się specjalizować?

i programy prewencyjne, różnią się od leczenia chorób małych zwierząt. Na przełomie lat 2014 i 2015 Europejska Federacja Lekarzy Weterynarii (FVE) oraz Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Weterynarii (IVSA) przeprowadziły wspólnie badania ankietowe na 155 uczelniach w 85 krajach, na które odpowiedziało 3111 studentów z różnych lat studiów. W ankietach tych aż 10% studentów wskazało, że przed studiami nie miało stałego kontaktu ze zwierzętami nie tylko gospodarskimi, ale także towarzyszącymi, nie posiadali nawet własnego psa lub kota (3).

Studenci wykazywaliby większe zainteresowanie gatunkami zwierząt gospodarskich, jeśli mieliby zapewnione więcej zajęć praktycznych z tymi zwierzętami. Istotnym elementem nauczania jest jakość prowadzonych ćwiczeń praktycznych – efektywne wykorzystanie czasu i szansa zdobycia doświadczenia przez każdego studenta to klucz do sukcesu. Takie rozwiązanie zastosowano na uczelni weterynaryjnej we Francji. W Ecole Nationale Vétérinaire de Toulouse studenci rozpoczynają wielotygodniowe praktyki w klinikach małych i dużych zwierząt należących do uczelni już od 3 roku studiów. Studia we Francji trwają 5 lat, ale już od III roku studenci szkolą się pod okiem specjalistów w praktyce – są zobowiązani do opieki nad pacjentami oraz pomagają w procedurach leczniczych. Dodatkowo otrzymują opisy z historią medyczną pacjentów umówionych na wizytę, aby lepiej zrozumieć stosowane leczenie. Studenci zobowiązani są również do odbycia obowiązkowego stażu zagranicznego minimum raz w okresie studiowania (7). Być może dzięki takiemu podejściu Francja wyprzedziła w punktacji inne kraje biorące udział w ankiecie FVE i IVSA (z minimum 100 respondentami) pod względem łatwości znalezienia pracy w zawodzie przez nowych absolwentów. Średnia punktacja wyniosła 4 pkt, a Francja uzyskała 6 pkt, najmniej natomiast Słowenia i Belgia – gdzie pracę trudno znaleźć (3).

Zagrożeniem dla absolwentów jest przewyższająca liczba miejsc na studiach weterynaryjnych w stosunku do oferowanych miejsc pracy dla absolwentów oraz fakt, że masowość kształcenia nie idzie w parze z jakością przygotowania do pracy zawodowej (6). Problem niezadowolającego poziomu przygotowania praktycznego wskazali w ankietach nie tylko studenci, ale także pracodawcy. Siedem lat temu przeprowadzono badania ankietowe, w których powiatowi lekarze weterynarii oraz właściciele lecznic wskazać mieli między innymi najbardziej pożądane cechy kandydatów do pracy (6). Do pracy w Inspekcji Weterynaryjnej najbardziej przydatna jest zgodnie z wynikami ankiet komunikatywność i łatwość nawiązywania kontaktów (36%) oraz umiejętności praktyczne (30%). Kolejność ta jest odwrócona w przypadku odpowiedzi właścicieli lecznic: umiejętności praktyczne stawiane są na pierwszym miejscu (34,61%) w stosunku do innych umiejętności (0,77%). Chociaż umiejętności praktyczne są wysoce cenione, a najchętniej do pracy przyjmowani są absolwenci zaraz po studiach, to ocena przygotowania praktycznego uzyskała bardzo niskie noty. W skali od 1 do 6, przygotowanie praktyczne z oceną od 1 do 3 wystawiło sobie łącznie 71,35% absolwentów z Wrocławia (2012 r.), natomiast właściciele lecznic

ocenili kompetencje praktyczne na poziomie od 1 do 3 aż w 92,31%, pozostałe 7,69% stanowiła ocena 4, brak było wysokich ocen – 5 i 6. Lepiej absolwentów ocenili powiatowi lekarze weterynarii, stawiając oceny: 1 – 1,89%, 2 – 13,2%, 3 – 43,4%, 4 – 32,08%, 5 – 1,89%, 6 – 1,89% (6). Wyniki tegorocznej ankiety potwierdzają brak zmian w zakresie polepszenia przygotowania praktycznego, bowiem aż 68,72% studentów oceniło je jako dostateczne, a więc wybrało najniższą ocenę. Studia na kierunku weterynaria oceniane są słabo również na uczelniach zagranicznych (3). W skali międzynarodowej 51% studentów nie jest zadowolonych z poziomu kształcenia. Ponad połowa studentów wyraziła opinię, że podczas studiów nie nabywa odpowiednich kompetencji i umiejętności, nie jest odpowiednio uczona. Proporcje zadowolenia lub nie, z systemu edukacji są różne na poszczególnych uczelniach. Najlepsze wyniki uzyskała uczelnia w Bristolu w Wielkiej Brytanii, gdzie 68% studentów nie ma zastrzeżeń do metod nauczania, a tylko 20% studentów uważa kształcenie praktyczne za niedostateczne – w przeciwieństwie do studentów uczelni z Mediolanu, na której niezadowolającą opinię wyraziło 65% studentów, a więc podobnie do ankietowanych w bieżącym roku studentów polskich (3).

Pokolenie, o którym mowa, szybko i chętnie się uczy, wykorzystuje dane szanse, aby być wartościowymi pracownikami (4). Zmiana podejścia do sposobu edukacji, jego modernizacja i analiza pozwoli wykorzystać w pełni potencjał studentów – przyszłych lekarzy weterynarii. Atutem jest zaufanie studentów, jakim darzą grono naukowe. Aż 56,7% ankietowanych stwierdziło, że najbardziej ceni sobie wartości reprezentowane przez autorytety naukowe, w przeciwieństwie do polityków (1%), czy Kościoła (8,1%). Większym autorytetem jest tylko rodzina – 61,6% studentów uważa ją za autorytet. Współpraca uczelni z samorządem lekarsko-weterynaryjnym i wspieranie absolwentów może podnieść jakość usług świadczonych przez nowych lekarzy weterynarii.

Opiekunem badania ankietowego

był dr hab. Andrzej Rudy

z Wydziału Medycyny Weterynaryjnej

Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

Piśmiennictwo

1. <https://konstytucjadlanauki.gov.pl/> [dostęp 09.07.2019]
2. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza weterynarii (Dz.U. 2019 poz. 1364).
3. Schollenberger A.: Od redakcji. *Życie Wet.* 2017, 92, 154-155.
4. Rudy A., Zamojdzin D., Zdun M.: Sytuacja społeczno-ekonomiczna i przygotowanie do zawodu absolwentów weterynarii w Polsce. *Życie Wet.* 2012, 87, 367-369.
5. Otwarte posiedzenie Rady Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 14.06.2019.
6. Rudy A., Zamojdzin D., Zdun M.: Przyszłość zawodu lekarza weterynarii z punktu widzenia tegorocznych absolwentów. *Życie Wet.* 2012, 87, 551-553.
7. Spotkanie z Pierre Sans (Délégué aux relations Internationales) z Ecole Nationale Vétérinaire de Toulouse dnia 19.03.2019 w ramach wymiany studenckiej IVSA Olsztyn – IVSA Toulouse.

Agata Maćków, e-mail: aga.mackow@gmail.com